

kan være vanskeligt for Skolelæreren at vedligeholde sin personlige og selvstændige Opfattelse lige overfor andre Opfattelser, som i politisk og religiøs og mange andre Henseender kunne være vendte mod ham, og som han i alt Fald let kan komme til at frygte for, ville vende sig imod ham, saa at han derfor kan være tilbøjelig til at give efter paa Punkter, hvor han efter sin egen Overbevisning ikke burde give efter. Jeg finder endelig Bestemmelsen ganske unødvendig. Thi, som den højtærede Kultusminister oplyste ved Sagens første Behandling, har der jo aldrig fra Ministerens Side været Vanskeligheder ved i de Tilfælde, hvor der var virkelig Grund der-til, at blive af med en Lærer, der var uefterrettelig, upaapasselig og uduelig. Den højtærede Minister anførte Eksempler paa, hvorledes Bestemmelsen i § 18 var sat i Værk, og naar der altsaa ikke kan paa-vises noget Tilfælde, hvor Ministeren ikke har givet efter for berettede Ønsker, fin-jeg det unødvendigt at have en saadan Bestemmelse. Berettede Ønsker ville altid blive fyldestgjorte gennem Skoledirektionen og Ministeren efter den gældende Regel. Man behøver ikke at gaa til denne i og for sig saa farlige Bestemmelse. Nu erkender jeg imidlertid, at det vistnok er en Betingelse fra det andet Tings Side for Lovens Gennemførelse, at denne Bestemmelse bibeholdes, og jeg forstaar ogsaa meget godt, at Lærerne rundt om i Landet meget levende ønske denne Lov selv med Afskedigelsesparagraffen, det forstaar jeg meget godt, thi Nød og Sult trænge andre Betragtninger til Side. Jeg forstaar endelig ogsaa Flertallets Stilling i dette Ting, naar det paa et saa sent Tidspunkt ikke vil bringe Loven i Fare ved at sende den tilbage af denne Grund, naar man i Forvejen ved, at det andet Ting vil fastholde sin Bestemmelse, og jeg selv vil ikke stemme imod Loven, om den ogsaa, hvad jeg maa antage vil ske, beholder denne Bestemmelse. Jeg har blot villet gøre opmærksom paa, at det er en Bestemmelse, som kommer i Strid med de Forudsætninger, som vi endelig havnede i og vare blevne enige om ved Skoleloven af 1899.

Jeg forudsætter som givet, at hele Bestemmelsen ikke finder Anvendelse paa de Skolelærere, som ansættes af Kongen, nemlig Overlærerne i Købstæderne. Det er kun de Skolelærere, der kaldes af Skoledirektionen, paa hvilke den kan finde Anvendelse, thi det vilde være grundlovstridigt at vedtage en Bestemmelse, der kunde paalægges og gøre det til Pligt for Kongen

at afskedige en af ham kaldet Embedsmand. Naar Bestemmelsen har faaet den Formulering, som den har, saa at Afskedigelsesparagraffen kun kan komme til Anvendelse, naar, som det hedder: „den paa-gældende er kommen i saadant Misforhold til sin Stilling som Lærer, at Udbyttet af Skolens Virksomhed derved i væsentlig Grad forringes“, forudsætter jeg, at dette har virkelig Betydning, saaledes at det ikke blot er en paaberaabt Grund, men en Betingelse for, at Afskedigelsen kan paalægges Ministeren. Thi ellers vilde denne Forandring i Udtrykkene, der i øvrigt er fornuftigt og rigtigt formet, der er sket fra den gældende Skolelovs § 18, hvor det hedder: Skønner Skolebestyrelsen, at han ikke egner sig til sin Stilling eller noget lignende, ingen Betydning have. Det er altsaa hele denne nærmere Præcision, det kommer an paa, saa at dette, at Udbyttet af Skolens Virksomhed i væsentlig Grad er forringet, ikke blot bliver en Talemaade, men en virkelig Betingelse, saa at det ikke bliver noget indbildt, men noget, der giver sig Udtryk i Kendsgerningerne, f. Eks. i, at en Skole affolkes, idet Børnene sættes over i private Skoler, eller andre ydre iagttagelige og paaviselige Kendsgerninger foreligge for, at Udbyttet er blevet væsentlig forringet, saa at det hele ikke er — jeg vil ikke sige Digt, det kan man ikke godt forudsætte, men en indbildt Ting, en paa Grundlag af subjektiv Misfornøjelse med Læreren fremsat Paastand. Naar denne Grund altsaa virkelig ikke foreligger, kan Ministeren altsaa ikke være pligtig til at rette sig efter et Paabud, som hviler paa en falsk Forudsætning.

Dette er, hvad jeg har at bemærke om disse Ændringsforslag. Men jeg vilde desuden tillade mig at gøre opmærksom paa et Par Punkter, som ville kunne faa megen Betydning i Fremtiden, og mine Bemærkninger gælde særlig den Paragraf, som omhandler Tilskuddet til København. Jeg erkender, at baade den højtærede Ministers Forslag og endnu mere det af Folketinget vedtagne Forslag give København en bedre Stilling, end den har haft efter Skoleloven af 1899, og at Folketinget her har indført forskellige Forbedringer, men jeg vil gøre opmærksom paa, at jeg ikke kan rose den Form, hvori det er vedtaget af Folketinget, idet den kan føre Ministeren til adskillige ret vanskelige Fortolkningsspørgsmaal, med Hensyn til hvilke jeg vil haabe, at den højtærede Minister vil stille sig saa velvilligt, som Tanken aabenbart har været. Forholdet er jo